

Позняк О.С.,
студент природничо-математичного факультету,
Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т.Г.Шевченка,
м. Чернігів, Україна
Цибко Г.Ю.,

к.п.н., доцент кафедри інформатики і обчислювальної техніки,
Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т.Г.Шевченка,
м. Чернігів, Україна

РОЛЬ УЧИТЕЛЯ У ФОРМУВАННІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ

Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій призвів до того, що формування основ комп’ютерної грамотності в суспільстві і освіті швидко поступилося місцем формуванню інформаційної культури особистості як важливої складової культури загальної.

Основними вимогами, що висуваються суспільством до людини в контексті інформаційної культури, є “уміння адекватно формалізувати знання; адекватність інтерпретації формалізованих даних та використання нових інформаційних технологій у своїй життєдіяльності; спроможність ефективно використовувати сучасну комп’ютерну техніку та інформаційні технології, що сприяють формуванню парадигми інформаційної людини” [1, стор.7].

Сьогодні в умовах зростання ролі інформації в усіх суспільних сферах проблема формування та розвитку інформаційної культури особистості є особливо актуальною і стає одним із пріоритетних напрямів сучасної школи. Предметна специфіка діяльності вчителів інформатики покладає на них основну відповідальність за формування інформаційної культури учнів.

Серед основних аспектів формування інформаційної культури учнів на уроках інформатики зазначимо такі:

- Навчання критичного мислення через аналіз інформації, яку учні зустрічають в Інтернеті та медіа, допомога відрізнити достовірні джерела від маніпуляцій та фейків.
- Розвиток інформаційно-пошукових навичок з використанням різних джерел, включаючи Інтернет та бібліотеки.

- Навчання основ інформаційної безпеки, конфіденційності даних та етики в Інтернеті.
- Стимулювання творчості та креативності через заохочення учнів використовувати інформацію для створення нових ідей та проектів.
- Розвиток у учнів навичок самостійного навчання та постійного самовдосконалення, в тому числі в галузі інформаційних технологій.
- Виховання учнів на засадах академічної доброчесності, усвідомлення поваги до інтелектуальної власності, недопустимості таких маніпуляцій інформаційними ресурсами, як фабрикації, плагіат, фальсифікації, списування, обман та ін. [2].

На нашу думку, у формуванні інформаційної культури важливу роль відіграє застосування в освітньому процесі винятково ліцензійного програмного забезпечення або його вільно поширюваних альтернатив. Вчитель з відповідною фаховою підготовкою має можливість вибирати програмні засоби, що поширюються безкоштовно і не поступаються за функціональністю пропріетарним аналогам [3]. Зараз також існує широкий вибір додатків з веб інтерфейсом, що дає змогу значно спростити доступ учнів до інформаційно-комунікаційних технологій, особливо в умовах змішаного навчання.

Сучасний учитель інформатики повинен сам бути носієм високого рівня інформаційної культури для належного формування її в учнів, займатись особистісним і професійним самовдосконаленням. За таких умов учитель досягатиме освітніх цілей, допомагаючи учням розвивати навички, необхідні для успішного життя в цифровому світі.

Список використаних джерел

1. Палеха Ю. І., Палеха О.Ю., Горбань Ю.І. Інформаційна культура: навч. посібн. / за заг. ред. проф. Палехи Ю.І. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 400 с.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

3. Horoshko Y., Tsybko H. Experience and the prospects of using free software at the teachers' training university // E-learning Vol. 9. Effective Development of Teacher's Skills in the Area of ICT and E-learning. Monograph. Katowice-Cieszyn. 2017. – p.295 – 309.